

Till Bromma Stadsdelsnämnd

Synpunkter från Västerleds Trädgårdsstadsförening angående markanvisning för Tunadalen (Åkeshov 1:1), Bromma

Ytterligare en bit parkmark i trädgårdsstaden hotas återigen av olämplig exploatering. Återigen vill ett byggbolag förtäta den hundraåriga kulturmiljön i Västerled med nya höghus.

Västerleds Trädgårdsstadsförening motsätter sig markanvisningen och den föreslagna bebyggelsen och hemställer att stadsdelsnämnden agerar för att markanvisningen återtas.

Samtidigt som vi hänvisar till de närboendes medborgarförslag i samma ärende, vill vi anföra följande övergripande aspekter som vi anser att stadsdelsnämnden i Bromma alltid måste ha för ögonen:

1. Varje exploateringsbeslut måste vägas in i ett större sammanhang

Brommas markvärden är bland de högsta i Stockholm. Det är därför inte förvånande att byggbolagen, just i vår stadsdel, skjuter kommunen framför sig i jakten på ny mark att exploatera. Det här leder till en olycklig ”gluggplanering”. **Det är angeläget att stadens politiker och tjänstemän återtar planeringsinitiativet och inte accepterar rollen som ständig ”tvåa på bollen”.** I dag får medborgarna inte heller någon överblick över planeringsläget. Inte ens på kommunens hemsida finns någon samlad information över de, för närvarande, drygt tjugo exploateringsprojekt som pågår bara i Västerled. På Trädgårdsstadsföreningens hemsida – och endast där – finns helhetsbilden. Den samlade effekten av alla dessa exploateringsprojekt utgör i dag ett påtagligt hot mot trädgårdsstadens grundtanke.

<http://www.vasterleds.se/byggplaner-i-bromma/>

2. Park- och naturmarken är en del av i trädgårdsstaden

Trädgårdsstaden i Bromma är skapad utifrån idéer som hämtades från England och Tyskland i början av förra seklet. Byggnader och tomter skulle forma en omväxlande organisk miljö i *förening* med omgivande natur och parkmark. Bergsprängning skulle undvikas och utsiktspunkter och natursköna platser skulle framhävas. Parker skulle anläggas och naturmark lämnas orörda för rekreation. Jag har själv skrivit om bakgrunden i boken *Hus och människor i Bromma* (1994):

»Begreppet *trädgårdsstad* är en direktöversättning av engelskans *Garden City*. Samhällsreformatorn Ebenezer Howard bildade vid sekelskiftet 1900 *The Garden City Association*. ... En annan inspiratör var den österrikiske arkitekten Camillo Sitte. Han vände sig mot den moderna stenstadens enformighet och förfulning och pekade i stället

på det medeltida gaturummets betydelse för invånarnas upplevelse av trivsel och samhörighet. Trädgårdsstaden i Bromma hänger samman med båda dessa idéer.

I stället för att som i den urbana staden låta hus och gator skilja kvarter från kvarter i räta vinklar, lät man de nyanlagda gatorna och vägarna slingra sig fram och följa den naturliga topografin. Tomter och trädgårdar skapade omväxlande och organiska miljöer. Nästan inga Brommavillor är exakt lika, men alla bär fram en gemensam idé, som ett tema med variationer.«

3. Trädgårdsstaden i Bromma är internationellt topprankad

Inför trädgårdsstadens hundraårsjubileum (2013) välkomnade Västerleds

Trädgårdsstadsförening inte mindre än sjutton (17) personer från England – stadsplanerare, arkitekter och politiker – som på plats ville studera vår trädgårdsstad. Organisationen TCPA, *Town and Country Planning Association* i England, hade då redan givit den högst värde på sin femgradiga skala, i synnerhet de äldsta delarna (Äppelviken):

We believe that the value of keeping Äppelvikens intact is enormous and definitely give the score 5!

Trädgårdsstaden i Bromma är alltså en hundraårig kulturmiljö med ett mycket högt värde, inte bara för oss som bor här, utan även långt utanför vår stads och vårt lands gränser.

Bromma 9 april 2015

Christian Reimers
Ordförande